DOI https://doi.org/10.32405/2663-5739-2025-9-293-305
УДК 37.013.42:004.738.5:929(477)

Марина Ростока,
кандидат педагогічних наук, старший дослідник,
завідувач відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти,
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського,
м. Київ, Україна
ORCID ID: 0000-0002-1891-5482
ResearcherID: O-6224-2018
Scopus-Author ID: 57222157431
e-mail: *marilvross@gmail.com*

Юлія Кравченко,
науковий співробітник
відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти,
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського,
м. Київ, Україна
ORCID ID: 0009-0008-6147-4599
e-mail: *krav.ju.a@gmail.com*

ЦИФРОВА БІОГРАФІКА В ОСВІТІ Й ПЕДАГОГІЦІ: АНАЛІТИЧНЕ УЗАГАЛЬНЕННЯ ДЖЕРЕЛ І ПРАКТИК

Анотація. У контексті виконання наукового дослідження «Інформаційно-аналітичний супровід освіти і педагогіки: вітчизняний і зарубіжний досвід» (2023–2025) відділом наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського проаналізовано науковий доробок українських учених щодо проблематики цифрової біографіки в освіті й педагогіці. Зосереджено увагу на цифрових інноваційних ресурсах провідних наукових установ, бібліотек, які є вагомим джерелом досліджень проблем педагогічної біографістики. Проаналізовано стан дослідження ролі та особливостей створення біографічних цифрових наративів у контексті педагогічної науки. Виокремлено ключові аспекти значення цієї практики для педагогічних досліджень, а також окреслено цифрові технології, що забезпечують створення, збереження, аналіз і інтерактивне представлення життєвих історій видатних діячів освіти й педагогіки. Акцентовано на поточних результатах аналізу джерельної бази, які свідчать про те, що нині вчені акумулюють у науковому доробку цікаві напрацювання щодо актуальних питань створення цифрової біографіки у контексті педагогічної науки. Зазначено, що дослідження даної проблематики є актуальним і важливим як в освітньому середовищі, так й у дослідницькому просторі інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти й педагогіки.

© Ростока М., Кравченко Ю. 2025

Ключові слова: цифрові біографічні ресурси, цифрова трансформація освіти і педагогіки, біографічні цифрові наративи, інформаційно-аналітичний супровід.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Цифрова трансформація в Україні активно розвивається, охоплюючи різні сфери суспільного життя, впливаючи на освітні та наукові процеси. Цифрова епоха змінює традиційні моделі комунікації та популяризації культурного контенту, що впливає на формування цифрової культури та нових підходів до збереження історичних даних. У контексті виконання наукового дослідження «Інформаційно-аналітичний супровід освіти і педагогіки: вітчизняний і зарубіжний досвід» (2023–2025 рр.) відділом наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського здійснено аналітичне узагальнення практики створення біографічних цифрових наративів у дослідженнях новочасної педагогічної науки. Розглянута проблематика є актуальною, адже цифрові біографічні наративи набувають особливого значення в умовах цифрової трансформації та відіграють важливу роль у сучасній педагогічній науці, оскільки вони сприяють збереженню, аналізу та передачі життєвих історій видатних особистостей у зручному цифровому форматі. Інтегруючись в освітні, культурні та наукові процеси, вони уможливлюють створення персоналізованих та інтерактивних біографічних матеріалів з використанням нових методологічних підходів.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Особливий інтерес у контексті застосування біографічних наративів у педагогічних дослідженнях представляють праці І. Зязюна, М. Золочевської, Л. Тимчук, М. Лещенко, Г. Герасимчук, О. Семеног, Л. Тимчук та ін. Наприклад, І. Зязюн досліджував питання естетичного виховання та педагогічної майстерності, і його роботи торкаються теми цифрових наративів у контексті освітніх технологій. Зокрема, він наголошував на важливості взаємозв’язку між інноваційними освітніми технологіями та розвитком естетичного досвіду майбутніх учителів. У його

дослідженнях зазначається, що сучасна школа недостатньо передає учням досвід ціннісно-естетичного ставлення до дійсності, і саме цифрові наративи можуть відігравати важливу роль у цьому процесі (Зязюн І., 2008). Л. Тимчук окреслює методику створення цифрових наративів у підготовці майбутніх учителів іноземної мови та обґрунтовує концептуальні засади застосування цифрових наративів у вищій гуманістично-гуманітарній освіті (Тимчук, 2015) тощо. Питання біографічного методу у дослідженнях, педагогічної біографіки та біографістики висвітлено у працях Л. Березівської, Н. Гупана, Н. Дічек, О. Міхна, О. Сухомлинської та ін. Певні питання досвіду застосування цифрових біографічних наративів представлено у працях закордонних учених таких, як: Г. Баррета, Н. Дензін, Д. Кауфман, Г. Пеньковська, С. Морра, А. Сіммонс та ін., що може стати предметом подальших досліджень у контексті вивчення наукового розвитку цифрової біографіки.

Мета та завдання статті: здійснити аналітичне узагальнення поточних результатів прикладного наукового дослідження «Інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації освіти і педагогіки: вітчизняний і зарубіжний досвід», які спрямовано на вивчення наукового доробку дослідників з проблематики цифрової біографіки, зокрема, створення цифрових біографічних ресурсів та наративів у контексті розвитку педагогічної науки.

Виклад основного матеріалу дослідження. У дослідженнях педагогічної науки цифрові наративи використовуються для формування компетентностей XXI століття, розвитку критичного мислення та творчості. Вони також є ефективним засобом для впровадження інноваційних освітніх технологій, що дають змогу адаптувати освітній процес до потреб сучасного інформаційного суспільства. Адже біографічний цифровий наратив передбачає представлення біографії певної особистості за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, що створює можливості для кращого сприйняття та запам’ятовування інформації за допомогою світлин, аудіо- та відеоматеріалів, індивідуального та оригінального подання авторами накопиченого матеріалу

Вивченням питань біографічних цифрових наративів в контексті

педагогічної освіти активно займається Л. Тимчук. Так у статті «Методика створення біографічних цифрових наративів в контексті педагогічної освіти» автором представлено методику створення біографічних цифрових наративів, детально описано її структурні компоненти. Звертається увага на те, що застосування біографічних цифрових наративів має стати складовою частиною професійної підготовки педагогів, сприяти впровадженню в освітні практики нових методологічних підходів у ретрансляції знання. Підтримуємо думку автора, що створення й використання в освітніх педагогічних практиках біографічних цифрових наративів сприяє поширенню гуманістичних ідей та відіграє ключову роль у створенні необхідних умов у процесі духовних, когнітивних, творчих, інформаційно-комунікаційних, медіа й соціальних компетентностей сучасної людини (Тимчук, 2015).

Дослідниця О. Семеног здійснює огляд окремих напрацювань дослідників щодо використання та розроблення цифрових наративів у методичній підготовці майбутніх учителів української мови для формування інформаційно-цифрової компетентності особистості. Вона характеризує цифровий наратив як динамічний засіб передачі інформаційних повідомлень, у якому слово, образ і звук виражені в спільному цифровому коді, як мультимедійний проєкт, що поєднує текст, зображення, аудіо- та відеофайли в короткому відеокліпі. З'ясовано, що використовувані або створені власноруч, спільно зі здобувачами освіти цифрові наративи можуть бути використані для підвищення ефективності занять як метод, що сприяє глибшому розумінню змісту навчального матеріалу, а також для колективного створення цифрових історій (Семеног, 2017).

Дослідниця О. Осова цифровий наратив трактує як різновид розповіді, представленої у вигляді медіапродукту, що об'єднує традиційну статичну інформацію з динамічною. Автор на основі аналізу науково-педагогічних та методичних джерел обґрунтовує методику створення цифрових наративів у контексті підготовки майбутніх учителів іноземної мови, що складається з

п’яти взаємопов’язаних між собою компонентів: мотиваційного, змістового, діяльнісно-технологічного, праксеологічно-творчого та оцінно-рефлексійного (Осова, 2021).

Професор В. Попик зауважує, що «сучасна біографіка не може вважатися і загальногуманітарною дисципліною – цей вимір для неї нині теж є завузьким». Автор наголошує, що «вона є багатовимірним явищем, яке об’єднує не лише дослідницькі, а й творчі практики, видавничу та інформаційну роботу, глибоко пронизує всі напрями науки (не лише соціогуманітарної) і культури, впливає на суспільну свідомість, сферу освіти й виховання, художню творчість». Дослідник стверджує, що «до неї належить і діяльність бібліотек у галузі інтеграції й опрацювання джерел біографічної та біобібліографічної інформації, формування електронних історико-біографічних ресурсів – колекцій, архівів, цифрових бібліотек». На думку науковця, у найбільш узагальненому плані, біографіку «варто розглядати як важливий феномен інтелектуальної і духовної культури суспільства» (Попик, 2020, с. 26).

Академік Л. Березівська, акцентує увагу на тому, що нині бібліотечна електронна (цифрова) біографіка є потужним компонентом інформаційного поля гуманітарного знання (Березівська та ін., 2022). Відповідно вагомим джерелом досліджень проблем педагогічної біографістики є інноваційні ресурси провідних наукових організацій, бібліотек, архівів. Так, дієвим освітянським осередком у цьому контексті є Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського (далі – ДНПБ), на порталі якої зосереджено актуальні біографічні ресурси з питань педагогічного джерелознавства і біографістики (довідники, науково-інформаційні електронні ресурси, біобібліографічні і біографічні покажчики, хрестоматії тощо). Саме у ДНПБ створено електронний інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу» для розвитку й поширення педагогічного біографічного знання в Україні, який дає змогу крізь призму біографій знаних педагогічних персоналій системно простежувати розвиток української та зарубіжної освіти, педагогічної думки як у макроісторичних, так і в

мікроісторичних вимірах». У 2020 році зазначений ресурс, який постійно поповнюється та оновлюється, містив до 56 персоналій відомих українських педагогів різних історичних періодів розвитку освіти (Березівська & Дерев'янко, 2020). Нині цей електронний ресурс отримав новий розвиток з назвою «Педагоги України та світу» (https://dnpb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliohrafichni-resursy/vydatni-pedahohy/). Ресурс є корисним для наукових досліджень, розвитку педагогічної освіти та загального ознайомлення з історією педагогіки.

Зазначимо, що Національна бібліотека України імені В. Вернадського ініціювала та розпочала створення інтегрованого ресурсу «Електронна бібліотека «Україніка» (http://www.nbuv.gov.ua/ukrainica) – зведеного бібліографічного та електронного ресурсу усієї документальної спадщини України з організацією доступу до науководовідкових, бібліографічних і текстових ресурсів, репрезентації оригіналів документів у цифровому форматі з широкими можливостями представлення на сайтах бібліотек, архівів, наукових установ у глобальній світовій мережі. Розділ «Біографістика» містить інформацію про представників різноманітних галузей української науки, освіти та педагогіки, культури, політики, релігії тощо та має такі складники: біографічні довідники; біографічні матеріали, генеалогія, листування, мемуари, ономастика, персоналії. «Україніка» є аналогом некомерційних цифрових проєктів, здійснюваних національними бібліотеками інших країн, зокрема: POLONA (Республіка Польща), GALLICA (Франція), AMERICAN MEMORY (США), CANADIANA (Канада) (Гуралюк, 2023, 2024).

Нині активно розвиваються й високофункціональні сайти електронних енциклопедій, які передбачають наявність гіпертексту, актуальної щоденної інформації-календаря про відомих осіб, стрічки енциклопедичних новин, інтеграції із соціальними мережами та можливості лишати коментарі в обговореннях статей, біографічних документів, листування, мультимедійних блоків (музеї, 3-D тури аудіо книги), фотогалерей та іконографічних матеріалів (фотодокументів, ілюстрацій з видань), відеоматеріалів (документальні і

документально-постановочні фільми) та ін.

Також під час всеохопної цифровізації набули поширення електронні енциклопедичні словники. Біографічний енциклопедичний словник про освітян – це вид довідкової літератури, який містить інформацію про життя та діяльність відомих і маловідомих постатей. Такі словники допомагають користувачеві дізнатися про біографію конкретної людини, її досягнення, внесок в освіту України і світу (Березівська, 2023).

Відтак, науковець Л. Лупаренко у праці «Еволюція відкритих електронних науково-освітніх систем і їх використання у вітчизняному освітньому просторі» наводить приклади якісних зразків електронних енциклопедій та електронних інформаційно-довідкових ресурсів, що доступні онлайн та містять статті освітньої тематики: Оксфордська дослідницька енциклопедія освіти (Oxford ResearchEncyclopedia of Education) (https://oxfordre.com/education) – частина великої електронної Оксфордської дослідницької енциклопедії, динамічної цифрової енциклопедії, що постійно оновлюється провідними світовими вченими і дослідниками; *Encyclopedia.com* – колекція інтернет-енциклопедій, що містить достовірні відомості та матеріали з надійних опублікованих джерел, таких як Oxford University Press та Columbia Encyclopedia; Енциклопедія «Історія педагогіки» (https://cutt.ly/bjaKo4G) – web-енциклопедія, що призначена розширити за рахунок мультимедіа зміст курсу, а також створити структуру, що відповідає сучасним вимогам кредитно-модульної системи. Створена для підготовки і самопідготовки здобувачів вищої освіти (Засновник – Херсонський державний університет); Електронна енциклопедія освітян України (EDUPEDIA) (https://galaktika2005.wixsite.com/edupedia/participants) – електронний проєкт, що містить інформаційні статті про заклади освіти, освітян та включає «Банк обдарованих дітей». Крім того, на сайті EDUPEDIA акумулюються тези, інноваційні напрацювання, новаторські починання представників галузі. Засновниками є ГО «Спілка освітян України» та УІВЦ «Галактика» (Лупаренко, 2021). Але, зауважимо, що хоча електронні енциклопедичні

словники й містять біографічну інформацію, вони не завжди відповідають критеріям цифрових біографічних наративів, для яких характерні сюжетна цілісність і контекстуальна глибина.

Дослідниця Х. Середа здійснивши аналіз широкого спектру закордонних електронних ресурсів інформаційно-біографічного характеру зауважує, що у закордонному науково-інформаційному просторі доволі поширені національні електронні біографічні словники, які об'єднують інформацію про видатних діячів з різних галузей. Такі словники, як правило, акумулюють біографічну інформацію про осіб у межах однієї країни. У підсумку вивчення низки таких ресурсів виявлено, що зазвичай засновниками національних електронних біографічних словників є заклади вищої освіти, часто у співпраці з відомими видавництвами (Середа, 2022).

У науковій доповіді «Використання інтерактивних інформаційних ресурсів у біографічнокомунікативних практиках» авторами стверджується, що біографічно-комунікативні практики являють собою «різні способи використання методик і технологій репрезентації біографічних матеріалів та представлення життєвого шляху людської індивідуальності». Дослідниками наголошено, що такі види біографічних розвідок втілюються у різних видах інформаційних ресурсів: електронних підручниках та посібниках, моделюючих програмах, навчальних пакетах, довідниках та довідкових системах, сайтах, навчальних та наукових базах даних» (Дмитренко та ін., 2018, с. 232).

Опрацювавши джерельну базу з питань практики створення біографічних цифрових наративів у контексті педагогічної науки, можемо виділити ключові аспекти їхнього значення:

− освітній аспект (допомога здобувачам освіти та дослідникам у вивченні життєвого шляху видатних особистостей, інтегруючи їхні історії в навчальні програми через електронні матеріали та допомагаючи краще зрозуміти контекст педагогічних теорій та їхню еволюцію);

− культурна спадщина (завдяки цифровим наративам можна зберігати та

передавати історії різних поколінь, створюючи інтерактивні архіви, що збагачують національну та світову культуру);

− соціальна комунікація (ці наративи створюють зв'язок між історичними епохами, забезпечуючи збереження історій та сприяючи взаєморозумінню між людьми);

− зв'язок поколінь (цифрові біографії створюють можливість порівняти педагогічні підходи різних епох, аналізувати їхній вплив на сучасну освіту та прогнозувати майбутні зміни);

− наукові дослідження (у педагогіці та соціології вони використовуються як джерело для аналізу змін у суспільстві, вивчення впливу технологій на освітній процес та комунікацію).

Зауважимо, що створення цифрових біографічних наративів підтримується *різними цифровими технологіями*, які забезпечують збереження, аналіз та інтерактивне представлення життєвих історій видатних постатей. Також є сенс виокремити деякі, вагомі, на нашу думку, технології:

− інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) (використовуються для створення мультимедійного контенту, інтерактивних біографій та архівів);

− цифрові платформи та бази даних (сприяють зберіганню та систематизуванню біографічних даних, забезпечуючи доступ до них через веб-інтерфейси);

− мультимедійні технології (забезпечують візуалізацію біографічного контенту – включають відео, аудіо та графічні елементи, що роблять біографічні наративи більш інтерактивними та доступними);

− штучний інтелект та машинне навчання (застосовують для аналізу біографічних даних, автоматичного створення текстів та персоналізованих рекомендацій);

− віртуальна та доповнена реальність (VR/AR) (уможливлюють створення інтерактивних біографічних експозицій, що занурюють користувачів у історичний контекст) тощо.

Висновки. Отже, у процесі дослідження наукового доробку українських і

зарубіжних учених здійснено аналіз певної джерельної бази щодо проблематики створення біографічних цифрових наративів у дослідженнях новочасної педагогічної науки та проаналізовано основні цифрові інноваційні ресурси провідних наукових установ, які є вагомим джерелом досліджень проблем педагогічної біографістики. Аналіз наукових джерел дав змогу отримати низку констатувальних узагальнень та резюмувати на тому, що біографічні цифрові наративи відіграють важливу роль у сучасних педагогічних дослідженнях, оскільки за допомогою інтерактивних освітніх матеріалів та цифрового інструментарію документується життя та діяльність видатних освітян, їхні методи, підходи та внесок у розвиток науки й освіти, допомагаючи краще зрозуміти контекст педагогічних теорій та їхню еволюцію. Біографічні цифрові наративи мотивують до пошуку нових освітніх ідей та інноваційних рішень та забезпечують швидкий пошук та доступність інформації.

Вважаємо, що вивчення та використання біографічних цифрових наративів у освітньому просторі на основі біографічних досліджень життєвого шляху видатних людей, які внесли вагомий науковий доробок у скарбницю освіти та педагогіки є найціннішим науковим надбанням. Адже застосування біографічних цифрових наративів має стати складовою частиною професійної підготовки педагогів нової генерації у векторі Освіти 4.0, Педагогіки 4.0 та спрямовувати особистість на існування у Суспільстві 5.0, яке вже на зламі епох дає певні паростки свого розвитку. Тому, на нашу думку, методика створення цифрових біографічних наративів має вивчатися та вдосконалюватися, враховуючи швидкий розвиток науки, освіти та постійного поповнення цифрового інструментарію новими технологічними рішеннями.

Перспективи подальших досліджень. Проведене аналітичне дослідження наукового доробку учених щодо проблеми створення біографічних цифрових наративів не вичерпує всіх аспектів окресленого напряму. Тож вважаємо доцільним продовжувати дослідження різних аспектів створення та використання біографічних цифрових наративів як в освітньому середовищі,

так й у дослідницькому просторі інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти й педагогіки з поглядом на розвиток відкритої освіти та на засадах і принципах відкритої науки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Березівська, Л. Д. (2023). Енциклопедичний біографічний словник як форма подання колективного портрета українських просвітителів (друга половина XIX – поч. XXI ст.): критерії та підходи. *Біографія. Біографістика : зб. пр. Ін-ту біогр. дослідж.* (с. 158–162). URL: https://lib.iitta.gov.ua/737020/

Березівська, Л. Д., & Деревянко, Т. М. (2020). Електронний ресурс «Видатні педагоги України та світу» й онлайн-проєкт «Ми стоїмо на плечах наших попередників: видатні педагоги-ювіляри». *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 2 (1), 1–3. DOI: https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-7-4.

Гуралюк, А. Г. (2023). Колекції цифрових ресурсів. Цифрові трансформації в культурі: наук. монографія (с. 163–187). URL: https://lib.iitta.gov.ua/739802/

Гуралюк, А. Г. (2024). Колекції електронних ресурсів як складова науково-освітнього середовища. *Науково-педагогічні студії*, (7), 180-193. URL: https://dnpb.gov.ua/ojs/article/view/290795/

Дмитренко, Т. А. Деркач, Т. М., & Дудник, В. І. (2018, 23 квіт. – 18 трав.). Використання інтерактивних інформаційних ресурсів у біографічно-комунікативних практиках. *Тези 70-ої ювіл. наук. конф. професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету* (Полтава, Т. 2.). ПолтНТУ.

Зязюн, І. А. (2008). Філософія педагогічної дії : монографія. ЧНУ ім. Б. Хмельницького.

Лупаренко, Л. (2021). Еволюція відкритих електронних науково-освітніх систем і їх використання у вітчизняному освітньому просторі. Збірник наукових праць *Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*, 25(2), 236–272. DOI: https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v25i2.775.

Осова, О. (2021). Цифрові наративи в методичній підготовці майбутніх учителів іноземної мови. *Сучасні дослідження з іноземної філології*, 1(19), 247–255. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/39434

Попик, В. І. (2020). Біографіка як феномен науки і культури. *Українська біографістика*, (19), 15–32. DOI: https://doi.org/10.15407/ub.19.015

Семеног, О. М. *(*2017). *Цифрові наративи в методичній підготовці майбутніх учителів української мови і літератури.* Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти, 5, *2*, 207–220. URL: https://eprints.cdu.edu.ua/2217/.

Середа, Х. В. (2022, 20 трав.). Зарубіжні електронні біографічні словники як джерело педагогічної біографії. *Педагогічна біографія та біографістика в сучасному науково-інформаційному просторі: зб. матеріалів 7-го всеукр. наук.-методол. семінару з освіти історії* (Київ, с. 66–67). Твори. URL: https://lib.iitta.gov.ua/730892/

Тимчук, Л. І. (2015). Методика створення біографічних цифрових наративів в контексті педагогічної освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології,* 5, 389–405. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_5_50

Berezivska, L. D. Pinchuk, O. P. , Hopta, S. M. , Demyda, Y. F. , & Sereda, K. V. (2022). Creation of Information and Bibliographic Resource ‘Outstanding Pedagogues of Ukraine and the World’ and its Influence on the Development of Digital Humanities. *ITLT*, 87(1), 1–17. DOI: https://doi.org/10.33407/itlt.v87i1.4825.

REFERENCES

Berezivska, L. D. (2023). Entsyklopedychnyi biohrafichnyi slovnyk yak forma podannia kolektyvnoho portreta ukrainskykh prosvityteliv (druha polovyna XIX – poch. XXI st.): kryterii ta pidkhody. *Biohrafiia. Biohrafistyka* : zb. pr. In-tu biohr. doslidzh. (p. 158–162). URL: https://lib.iitta.gov.ua/737020/

Berezivska, L. D., & Derevianko, T. M. (2020). Elektronnyi resurs «Vydatni pedahohy Ukrainy ta svitu» y onlain-proiekt «My stoimo na plechakh nashykh poperednykiv: vydatni pedahohy-yuviliary» [Electronic resource "Prominent ukrainian and world educators" and online project "We are standing on the shoulders of our predecessors: prominent educators whose jubilee is being celebrated"]. *Visnyk Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy [Herald of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine]*, 2 (1), 1–3. DOI: https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-7-4

Guraliuk, A. G. (2023). Kolektsii tsyfrovykh resursiv. Tsyfrovi transformatsii v kulturi: nauk. monohrafiia (p. 163–187). URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739802/

Guraliuk, A. G. (2024). Kolektsii elektronnykh resursiv yak skladova naukovo-osvitnoho seredovyshcha [Collections of electronic resources as the basis of a scientific and educational environment]. *Naukovo-pedahohichni studii [Research and Educational Studies]*, 7, 180-193. URL: https://dnpb.gov.ua/ojs/article/view/290795/

Dmytrenko, T. A. Derkach, T. M., & Dudnyk, V. I. (2018, April 23 – May 18). Vykorystannia interaktyvnykh informatsiinykh resursiv u biohrafichno-komunikatyvnykh praktykakh. *Tezy 70-oi yuvil. nauk. konf. profesoriv, vykladachiv, naukovykh pratsivnykiv, aspirantiv ta studentiv universytetu* (Poltava, Vol. 2.). PoltNTU.

Ziaziun, I. A. (2008). Filosofiia pedahohichnoi dii : monohrafiia. ChNU im. B. Khmelnytskoho.

Luparenko, L. (2021). Evoliutsiia vidkrytykh elektronnykh naukovo-osvitnikh system i yikh vykorystannia u vitchyznianomu osvitnomu prostori. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Seriia: pedahohichni nauky*, 25(2), 236–272. DOI: https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v25i2.775

Osova, O. (2021). Tsyfrovi naratyvy v metodychnii pidhotovtsi maibutnikh uchyteliv inozemnoi movy. *Suchasni doslidzhennia z inozemnoi filolohii*, 1(19), 247–255. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/39434

Popyk, V. I. (2020). Biohrafika yak fenomen nauky i kultury. *Ukrainska biohrafistyka*, (19), 15–32. DOI: https://doi.org/10.15407/ub.19.015

Semenoh, O. M. (2017). Tsyfrovi naratyvy v metodychnii pidhotovtsi maibutnikh uchyteliv ukrainskoi movy i literatury. *Profesionalizm pedahoha: teoretychni y metodychni aspekty*, 5, 2, 207–220. URL:https://eprints.cdu.edu.ua/2217/

Sereda, Kh. V. (2022, May 20). Zarubizhni elektronni biohrafichni slovnyky yak dzherelo pedahohichnoi biohrafii. *Pedahohichna biohrafiia ta biohrafistyka v suchasnomu naukovo-informatsiinomu prostori*: zb. materialiv 7-ho vseukr. nauk.-metodol. seminaru z osvity istorii (Kyiv, p. 66–67). Tvory. URL: https://lib.iitta.gov.ua/730892/

Tymchuk, L. I. (2015). Metodyka stvorennia biohrafichnykh tsyfrovykh naratyviv v konteksti pedahohichnoi osvity. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, 5, 389–405. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_5_50

Berezivska, L. D., Pinchuk, O. P., Hopta, S. M., Demyda, Y. F., & Sereda, K. V. (2022). Creation of Information and Bibliographic Resource 'Outstanding Pedagogues of Ukraine and the World and its Influence on the Development of Digital Humanities. *ITLT*, 87(1), 1–17. DOI: https://doi.org/10.33407/itlt.v87i1.4825

Maryna Rostoka
Ph.D in Education, Senior Researcher, Head of the Department of Scientific Information and Analytical Support for Education,
V. Sukhomlynskyi State Scientific and Educational Library of Ukraine
Kyiv, Ukraine
ORCID ID: 0000-0002-1891-5482
e-mail: marilvross@gmail.com

Yuliia Kravchenko
Researcher of the Department of Scientific Information and Analytical Support for Education,
V. Sukhomlynskyi State Scientific and Educational Library of Ukraine
Kyiv, Ukraine
ORCID ID: 0009-0008-6147-4599
e-mail: krav.ju.a@gmail.com

DIGITAL BIOGRAPHY IN EDUCATION AND PEDAGOGY: AN ANALYTICAL SYNTHESIS OF SOURCES AND PRACTICES

Abstract. In the context of the scientific research "Information and Analytical Support for Education and Pedagogy: Domestic and Foreign Experience" (2023-2025), the Department of Scientific Information and Analytical Support for Education of the V. Sukhomlynskyi State Scientific and Educational Library of Ukraine analysed the scientific achievements of Ukrainian scientists on the issues of creating pedagogical biographical digital narratives. The attention is focused on the digital innovative resources of leading scientific institutions and libraries, which are significant source of research on the problems of pedagogical biography. The state of research on such issues as the role and features of creating biographical digital narratives in the context of pedagogical science is analysed. The key aspects of the importance of the practice of creating biographical digital narratives in the context of pedagogical science are highlighted and digital technologies that ensure the creation, preservation, analysis and interactive presentation of life stories of prominent figures in education and pedagogy are outlined. The article focuses on the current results of the analysis of the source base, which indicate that scientists are currently accumulating interesting developments in the scientific heritage on the practice of creating biographical digital narratives in the context of pedagogical science. It is noted that the study of this issue is relevant and important both in the educational environment and in the research space of information and analytical support for the digital transformation of education and pedagogy.

Keywords: Digital Biographical Resources, Education and Pedagogy, Biographical Digital Narratives, Digital Transformation of Education and Pedagogy, Information and Analytical Support.